

De traliestinkzwam van Pistoia

Menno Boomsluiters, Nederlandse Mycologische Vereniging

Het is eigenlijk nooit na te gaan waar een populatie paddenstoelen oorspronkelijk vandaan komt. De kleine sporen, die over honderden kilometers kunnen komen aanwaaien en het gesleep met materiaal over de hele wereld, laten hoogstens ruimte voor speculatie. Het is daarom ook heel bijzonder, dat het met enig detectivewerk mogelijk was, de herkomst van de meeste traliestinkzwammen (*Clathrus ruber*) in Nederland te bepalen.

Herkennenning

Traliestinkzwammen behoren tot een kleurrijke groep stinkzwammen, waarvan het vruchtlichaam uit een bolvormig, felgekleurd traliewerk bestaat.

Verspreiding

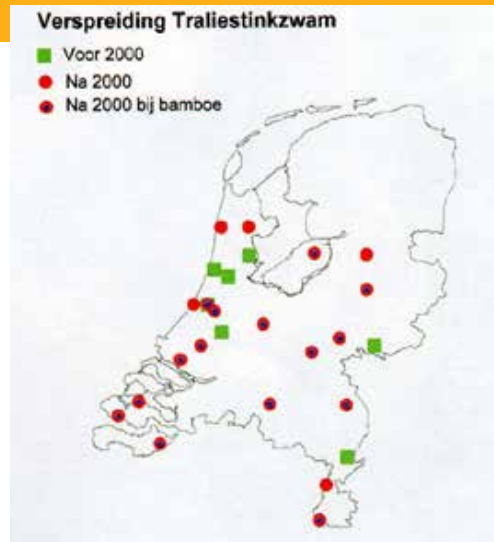
Zoals alle stinkzwammen zijn zij voor hun verspreiding afhankelijk van vliegen. De verspreiding blijft hierdoor in de natuur meestal beperkt tot kleine afstanden. De traliestinkzwam is zo'n opvallende verschijning dat niet zelden de pers wordt ingeschakeld bij een vondst. Vanaf 1735 tot 2000 zijn slechts 13 vondsten bekend. Sinds 2000 zit de soort echter in de lift en is ze meer dan twee keer zo vaak gemeld als in de 279 jaar ervoor. Alle vindplaatsen bevinden zich in tuinen en kwekerijen.

Bamboe

Opvallend veel van de vondsten zijn gedaan tussen of in de directe nabijheid van bamboestruiken. Na gesprekken

Traliestinkzwam. (Foto: Cora de Groot)

met plantenimporteurs en bamboekwekers in Nederland werd duidelijk wat de relatie van de traliestinkzwam met bamboe is. Bamboe kan vanuit drie gebieden in Zuid-Europa naar Nederland ingevoerd worden. Echter bijna alle bamboe die in Nederland te koop is, komt oorspronkelijk uit Italië uit de streek rond de stad Pistoia. Daar wordt de bamboe in de volle grond gekweekt. Voor de verkoop worden de planten uitgespit, opgepot en doorgekweekt voor de handel. Het is aannemelijk dat het mycelium van de traliestinkzwam door de kweekmethode van bamboe meereist naar Nederland. Dit is bevestigd door foto's van meerdere exemplaren van de traliestinkzwam in een plantcontainer met bamboe bij een tuincentrum.

De traliestinkzwam is echter geen toevallige gast die incidenteel de weg naar Nederland vindt en dan hier, na een kortstondig verblijf, weer uitsterft. Sommige vindplaatsen zijn al jaren bekend. De zwamvlok is hier klaarblijkelijk in staat verscheidene koude winters te overleven. Tot nog toe lijkt het erop dat ze zich handhaaft op de plaatsen waar ze opduikt, maar zich daarbuiten niet of nauwelijks uitbreidt.

De hier afgebeelde traliestinkzwammen zijn in 2013 in Diergaarde Blijdorp gefotografeerd. De bamboe op de foto is afkomstig uit Pistoia. De traliestinkzwam heeft zich hier vanaf 2001 verscheidende malen laten zien.

Wereldwijd zijn er zo'n 12 soorten die sterk op de traliestinkzwam lijken. Enkele daarvan worden in China en Japan vooral in bamboebossen gevonden. Tot nu toe zijn deze soorten in Nederland niet waargenomen.